

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécsen házhoz küldve: egész évre 5 ft., fél-évre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes szám 15 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeres. (Széchenyi tér).

PÉCSI FIGYELŐ.

Hirdetések ára:

Egy négyhasábos petit sor egyszeri megjelenésért 8 krt többszöri megjelenésnél árleengedés adatik. Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg díj fizetendő. A nyitólé 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztői iroda:

Ferenciek utca 22. sz. I emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, és Feszil Károly úr könyvkötő üzletében, Király utca (nemzeti kaszinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:

Taizs Mihály nyomdájában Majláth-tér 22. szám alatt.

Három heti alkudozás a haza életére.

A bécsi alkudozások, melyek utókére a magyar kormányt teljes vereségére vezették, melyek házára egy annak történetében még ismeretlen megalázást hoztak, mely miatt csak Tisza és társai nem tudnak pirulni, de minden önértékes honfiai arcába szökteni a vért, ezen az országot sirba viendő alkudozások nagyjában befejeztek és most az ördög két három hétig még ráér kísértetbe hozni a lazább lelkiismereteket, a már megnyerteket pedig gonosz szándékukban megerősíteni.

Elválik azután, a becsületlenség az esküt pótló programot, a hazaszeretet és lelkiismeret sugallata lesz-e győztes, vagy sikerül-e az ördög megkísértésének mindezek felett győzelmet aratni, — sikerül-e a pokol aranyának szemkápráztató, de hiú fényével elbűvölt, szőszegő és becstelen megbízottak segítségével a haza népet velük együtt sirba dönteni.

Mert ne gondolja ám senki sem azok közül, kik a kísértésnek elmentálnak nem tudnak, hogy a hazát, ennek életérdekeit feláldozván, saját maguknak és családjuknak arany jövendőt biztosítanak, meg van az írva az emberiség több ezer éves történelmében és a józan ész következtetéseivel több mint bizonyosnak vehető, hogy erkölcsi alap nélkül az anyagi jólét nem lehet állandó, kifejezést nyert ezen meggyőződés minden nemzet közmondásaiban, melyet a magyar úgy fejez ki: hogy „eből szerzettnek eből kell vesznie.“

Jól meg kell gondolni, mi az a becsületesség, mily hatással van a közmegegyezés. Nincs a világnak annyi aranya, melylyel elfelejtetni lehetne az elvesztett jóhírnevet, melylyel elaltatni lehetne a mardosó lelkiismeretet.

Hamis pénz a pokol aranya, mely ha célját elérte szétfoszlik, és füstjénél egyebet nem lát belőle az, ki áruba adta érte lelkiismeretét.

És végre ki biztosítja a pokol ígéreteinek beváltását? Több mint valószínű, hogy a mór menesztetni fog, ha megtette kötelességét, az általa adott váltólevelet, akkor végrehajtási alap hiányában értékesíteni nem lesz lehetséges, ő neki pedig kisebb gondja is nagyobb lesz annál, hogy kötelezéseit beváltsa.

A gyöngyösi szabadelvű párt nagy gyűléséből felhívja a kerület országgyűlési képviselőjét, hogy programjához, és küldőinek akaratához híven a bécsi kiegyezés ellen szavazzon. A példa jó, követnie kellene mindenkinek, és ez kiválóan azok kötelessége, erőlesileg vállalt kötelessége, kik jó hiszeműleg a füzio híveire adták szavazatukat az utolsó általános választások alkalmával, kik akkor polgártársaikra a legnagyobb befolyást gyakorolták azzal, hogy jeltették a vámtérület önállósítását, vagy legalább a fogyasztási adók visszatérítését, és az önálló magyar bankot pártolójuk, — erkölcsi mulasztatlan kötelességük, mert ha elmulasztják, akkor őket is éri ugyanazon bűn súlya, mely a küldőinek megbízása ellen szavazó képviselőt.

Pécs sz. kir. város, és Baranya-megye közönsége egyhangulag a vámtérület önállósítása, és független magyar bank mellett nyilatkozott és ez iránt feliratot intézett a kormányhoz. Ezt az illető kerületből küldött képviselőnek ignorálni nem lehet, nem szabad. A becsülettel nem fér meg küldői megbízása ellen cselekedni, a mennyiben a felelősséget iránta elvállalni nem mernék, tegyék

le mandatumait választóik kezébe, azok majd határozandók felelte.

Pécs város választó kerületének országos képviselője utolsó megválasztása előtt egy terjedelmes röpiratot tett közzé, melyben feltétlenül az önálló magyar bank mellett nyilatkozik, ez képezte jobboldán választási programját, pártja eddig is elvárta tőle, hogy vallott meggyőződéséhez híven kilép a kormánypartból, és csatlakozik a „független szabadelvétekhez.“ — azonban ez mindaddig sem történt meg.

Felhívjuk a képviselő urat jövőn haza választó kerületébe, szerezzen magának meggyőződést a közvélemény hangulatáról, amiről biztosíthatjuk, hogy nem fog találni egyetlen egy számba vehető, csak valamennyire független választót, ki hajlandó volna a lealázó, hazarontó bécsi egyezkedéseket elfogadni, ugyan ez áll azonban a hivatalos állásaikban nem független választókról is, csak hogy ezek az ostromállapotnál nagyobb pressió súlya alatt nem mernek mindenütt hangosan nyilatkozni.

A most szóban forgó közgazdasági egyezkedések nem képeznek párt kérdést; édes anyánk, szeretett hazánk jövője forog kockán, felismerte ezt a közjogi kérdésekben tőlünk messzeálló „független szabadelvétek“ sőt még a „szélső jobboldaliak“ pártja is, felismerte ezt a kormánypart is, mely egyetlen egy „éljen“ egy helyeslő szóval sem fogadta a bársonyszékét újra elfoglaló miniszterelnököt.

Soha se aggodjék senki a felett, mi történik a bécsi egyezkedések elvetésével, rosszabb állapot annál, mit ezen javaslatok törvényre emelése maguk után hoznak, nem képzeltel, ha erről nem is biztosítana a királyi eskü szentsége, elég biztosítékot szolgáltat az ötvenes évtized önkény uralmának siralmas vége. Bécsben pedig kétszer is megfogják a dolgot fontolni és nem merészlende a királynak vészes tanácsokkal szolgálni. Mi bizunk a király alkotmányos érzelmeiben, ki csak törvényes tanácsadóit szavára fog hallgatni és visszautasítandja hazánk ellenségeinek, kik egyúttal az uralkodó ház ellenségei is, gonoszlelkű fondorkodásait.

A bankügyi válság befejezése vasárnap történt Bécsben. A császár délelőtti kihallgatta az osztrák miniszterelnököt, és kijelentette, hogy a kormány az alkotmánypart szavazatát elégnék tekintni arra, hogy kezességet vállaljon a kormányok közt létrejött megállapodásokról, mikre nézve a parlamenti felelősséget elvállalja. Ezen nyilatkozatot az erre következtet kihallgatásán a király közölte Tisza Kálmánnal és déli egy órákor közös minisztertanács tartatott, melyben az osztrák kormány határozottan kijelenté, hogy a létrejött bankkegyességet a bankalkotmányok kinevezési módokkal együtt elfogadja és a reicherat leibe terjesztendő. Ezután Tisza formázerint megbízott az új kabinet alakításával, mely egészen a régi maradt, minél fogva felesleges lenne a kinevezést tartalmazó l. k. királyi kizárólat közölni. Az egységnyi jegyzőkönyvet Artusz miniszteri tanácsos vette fel, Széll Kálmán b. Wenckheim kíséretében esztörtökön Bécsbe volt menendő ezen jegyzőkönyv átvizsgálására, mely csak ezután lesz aláírandó. Határozatott a közös értekezlet, hogy a kiegyezési javaslatok még a husvétii szünidő előtt letárgyaltsanak a parlamentek előtt, vagy legalább azonnal husvét után. — A bankstatutumnál még nincsen elintéztve: a nyereség elosztási módokat a 80 millió államadóságra vonatkozólag, továbbá a jelzálog-üzlet neme és módja.

A zágrábi kormány már megtette előkészületeit arra, hogy a bank-egység értelmében a magyar korona országainak területén felállítandó új bankfiokok közül egy egy Zágrábban és Eszéken felállítsassék.

A közös vámértékezel megtartotta zárulását, az összes vámtételeket a két minisztertanács beegyezésének fentartása mellett megállapította.

A magyar pénzügyminister a bécsi egyezkedési jegyzőkönyv átvizsgálása és aláírása végett esztörtökön Bécsbe utazott, magával vitte Weninger Vincét is, miután egyúttal a felveendő kölcsön ügyében fog alkudozásba ereszkedni.

Horváth Boldizsár volt igazságügyi miniszter több képviselő társával a kormánypartból a független szabadelvű pártba átlépett el van határozva, alkalmasint több követőre fog találni. A bécsi egyezkedést az alsó házban megbukottak tekintik. A febr. 27. és 28-iki országos üléseken az új kabinet irányában a hangulat az ellenzéki padokon a legellenzesebb, a kormánypadokon dermesztőleg fagyos volt. Tisza egyetlen „éljen“, — egyetlen helyeslő szót nem tudott máskor mindenre készen zajgó mamelukjaitól kifacsarni.

A török hadügyminister Klapka főbörök kérdésére azon levélben feleletet adta, hogy nagy örömmel és mély elégtétel érzetével vette ugyan azon értesítést, mikép nagyszámú volt magyar tiszt és katona kívánja felajánlani szolgálatát az ottomán hadseregnek, miután azonban a császári hadsereg kereti teljesen kiegészítve vannak és a török nyelvbeni járatlanság akadályul szolgál, most igénybe nem veheti az ajánlkozást, mihelyt azonban a császári kormány idegen legió alakítására határozta el magát, a magyar tisztek első sorban fognak tekintetbe vétetni.

A gyöngyösi szabadelvű párt nyilatkozata az 1877. évi február hó 18-án tartott közgyűléséből.

1876-ik évben Gyöngyös város két nagy pártja Tisza Kálmán akkori pártvezérnek 1875-ik febr. hó 3-án tartott országgyűlési beszéde s az újonnan kinevezett miniszteriumnak 1875. márc. 3-án tartott országos ülésben előadott, programja alapján azon határozott kijelentéssel egyesült s alakította meg a szabadelvű pártot, hogy mindaddig míg a kormány kifejtett programja szerint jár el, azt minden eszközzel támogatandja, és tette ezt azon hazafias célból hogy a kormányt egy ropant többség támogatván, teljes erélyvel lépessen fel az ő felsége többi országai kormányával megindítandó közgazdasági egyezkedés alkalmával.

Az azonban tekintve
1-ször hogy a teljes bizalomnak örvendő kormány Tisza Kálmánnal azon programját, melynek alapján a miniszteriumba meghivatott s mely szerint Tisza Kálmán 1875 évi febr. 3-án kijelentette —
a) a vámszerződés tárgyában, hogy ő a szabadkereskedés barátja, és hogy a vámszövetség a szabadkereskedés elvének hódol, s a bajt nem is a szabadkereskedés elvében, hanem annak helytelen alkalmazásában találja, s ennek folytán késznek nyilatkozott, indirekt adóink érdekeinek követelményeihez képest egyezkedni, sőt az egységset óhajtott is, de egyidejűleg hozzá tette „azon nem várt esetben ha az országnak jogos, méltányos érdekei másképp kielégíthetők nem volnának; utolsó esetben a vámszövetségről szóló és az 1870-évi XII t. cikk-ben fentartott joggal, a vámszorompók felállításának jogával is kellene élni.“ Röviden, óhajtom, hogy megmaradjon ha lehet, a szabadkereskedés alapján az egységes terület, de csak azon feltétel alatt, hogy annak egyes tetelei méltányosan állapíttassanak meg, hogy Magyarországra továbbra is ne fizesse másnak az adóját.

b) a bankkérdésben „A mi a bankkérdést illeti, azt mondom, hogy előnyösebbnek tartom a hozzánk legközelebb állókkal a kiegyezést a velük tartott háborúnál, de minden esetben és minden viszonyok közt, csak is egy valóban és nem néleg és szünleg önálló magyar bankot tartok olyannak, mely az ország érdekeit kielégíthesse.“ nem érvényesítette. Tekintve

2-or Hogy a kormány 1875 március 3-án elmondott következő programja „A kormány célja az államháztartást rendezni, érvényesíttetvén azonnal a vám és kereskedelmi szövetségre vonatkozólag a törvényadta jogok; oda törekedni, hogy addig is míg az általános vámrendszer bonyolódott és rövid idő alatt meg nem oldható kérdése elintéztetnék, történjenek meg a fogyasztási adókra nézve a magyar kincstár érdekében levő és az igazság és méltányosságnak megfelelő intézkedések, továbbá azonnal kezébevé a bankkérdést, azt az ország senki által kétségbe nem vont jogának és érdekének megfelelőleg a lehetőségig mielőbb megoldani.“ — a mai napig keresztül vive nincsen. —

Tekintve

3-or Hogy az 1867-ik évi XII t. c. 68 §-ának a vámereskedelmi és bankügyre vonatkozó következő határozatát „Magában értendő, hogy ha, és a mennyiben a fentebbi 58—67 §-okban elősorolt tárgyak felett az egyezkedés nem sikerülne: az ország önálló törvényes intézkedési jogát magának fentartja, s minden jogai e részben is sértetlenek maradnak.“ — egészen figyelmen kívül hagyott. —

Tekintve

4-or Hogy a kormány maga az 1876-iki egyezkedések eredményét ki nem elégtőlnek vallotta, s dacára ennek a lajtantuli országok kormányával újabb és mindeneset: közzegazdasági általános viszonyainkra terhesebb egység megkísérettésére vállalkozott; tekintve végre.

5-or Hogy a miniszterelnök úr a f. évi február hó 10-én tartott országos ülésben önkényt beállotta mikép az önálló bank létesítése a jelenlegi kormányra lehetetlenné vált, azonban annak indokolásához kétely fér, mert ő felsége a magyar király iránti táutorhitlan hűségünkől kifolyólag kétkedniük kell azon, hogy ő felsége aggodalmát a szentesített törvényre a kézben elosztatni nem sikerülhetne. Mindezeknél fogva a gyöngyösi szabadelvű párt elhatározza hogy:

1-or A magyar kormányt a közgazdasági kérdésekben követelt eljárásával megelégedve nem lévén, azt el nem fogadhatja, ezen kérdésekben a jelenlegi kormányt nem támogatja, és a pártállás változtatása iránti határozati jogát az egyezkedések befejezése és a törvényjavaslat beadása utáni időre fentartja. —

2-or Mivel mélyen tisztelt országgyűlési képviselőnk Kovács László úr azon füstellettjes felhívással értesítettik, hogy a közgazdasági kérdések eldöntésénél az 1875 évi június hó 6-ik napján Gyöngyös városában választói előtt elmondott s nyomatásban is megjelent programi beszédek következő részeihez híven, n. m. „Kétségtelen hogy egyik legfontosabb teendője lesz az országgyűlésnek a pénzügyek terén egy önálló és nemzeti jegybank felállítása. E bank felállításánál kívánom hogy az teljesen önálló és független legyen; kizárólag a magyar pénzügyi érdekeket szolgálja, senki másnak mint a magyar kormányt nem szolgálja, és a magyar kormányt nem támogatja, hanem az elválasztó sorompók haladéktalan felállítását, sőt ekkor azoknak felállítását határozottan követelményem is“ — szavazatát adni s így saját programjának megtartásával beununket megörvendeztetni sziveskedjék.

Vége ezen nyilatkozat hírlapok után a többi választó kerületekkel azon hazafias kérelem közölték, hogy a közgazdasági kérdésekben meggyőződésükről képviselőiket hasonlóképpen értesítsék, s a karos egység visszautasítására hassanak.

Kelt Gyöngyösön 1877 évi február hó 18-án.

Himfy József és Jakab Péter

Fehér Kálmán jegyző

elnökök

ORSZÁGGYŰLÉS.

A múlt hó 27-én tartott képviselőházi ülésen, mely a házszabályok 182-ik §-a értelmében, 20 képviselőnek kívánata hivatkozva össze, több képviselő a ház elnökének a házszabályok megsértésért, ferde magyarázatért vagy miként Helfy mondá, szándékos meghamisításáért: — a miniszterelnöknek pedig Bécsben viselt gyakorlatos dolgaiért oly böjti praedikációkat tartottak, melyek főleg Tisza Kálmánnak izmait galvanikus rángatózásba hozták.

Elnök megnyitván az ülést, előbb ő felségének leirata, a melyben Tisza Kálmán újból miniszterelnöknek kinevezetik, — azután Tisza Kálmán átirata, melyhez a miniszterium tagjainak kinevezésére vonatkozó kézirat van mellékelve, felolvastattak. Most Helfy a házszabályokra hivatkozva, szót kér s elmondja: hogy a házszabályok 182. §-a értelmében, Vidovich Ferenc és Madarász József képviselők, február 25-én 20 képviselő által alá-

írt kérvényt nyújtottak be a ház elnökének, hogy 20-ára az ülés összehívja, azonban elnök az írásbeli felhívást nem tartotta elégségnek, hanem azt kívánta, hogy 20 tag nála személyesen jelentkeznek. Bar e követelés törvény és szabály ellenes volt, mégis hogy a kérelem és a házszabályok kijátszva ne legyenek, 20 képviselő személyesen jelentkezett az ülés megtartása végett. — Okát e jogellenes eljárásnak szónok magyarázni feleslegesnek tartja; félt az elnök, hogy tán kellemtlen dolgok mondatnának el a házban az akkorában még Bécsben időzőtt diplomavesztett hivatalnag-prokuratoroknak. (Elnök derültsgé.) Hogy ez volt célja a hazelnöknek, kiti-nik abból is, hogy az ülést nem hétéfőre, a mint kéretett, hanem kedre hívta össze. Ezen eljárás nem egyéb, mint a házszabályok meghamisítása.

Ghichy Kálmán, a házszabályok 182. §-ának magyarázása által erőlködik menteni eljárását. Mondja egyebek között, hogy abban egyáltalában semmi nehézség sincs, hogy a képviselők kívánságukat az elnöknek szóval is előadhassák. (Helyfő közbe szól: Hátha Komáromban van! Németh Albert felkiált: Vagy Karlsruhadban!) Nem ismeri el azou jogot, hogy a képviselő az ülés napjának meghatározásán is követelhessek, mert ekkor megtörténhetik, hogy a képviselőnek az ülésen megjelent parányi része oly határozatokat hozna, melyeket a ház többsége, ha az ülés tartásáról idején értesítetik, nem hozott volna.

Simonyi Lajos báró úgy hiszi, hogy ezen ügy az egész képviselőháze. Nem tartja az elnök feladatának: a házszabályokat magyarázni, mert azokat csak a ház változtathatja meg. (Helyeslés a baloldalon.) Nagy visszáságnak tartja a ház elnökének azon kívánságát, hogy 20 tag személyesen kérelmezzen előtte, mert megtörténhetik, hogy a ház elnöke tán éppen az országban kívül lévén, 20 tagnak hozzá kellene utazni, hogy kívánságukat személyesen kifejezzék. (Elnök helyeslés a baloldalon.)

Várady Gábor helyesli az elnök eljárását.

Simonyi Ernő azt mondja, hogy a gyűlést Magyarországnak 20 különböző helyéről is kérhetik a képviselők, ha hát 20 képviselő 20 oldalról irt ily levelet hozzá, neki azt figyelembe venni kötelessége.

Szóltak még ez ügyben Csernátony Németh Albert, Szilágyi Dezső, Rigályi Nándor és Peczolay Janos.

Ezután Tisza Kálmán adott a kormány válság lefolyása iránt felvilágosítást. — Elmondja: hogy, mintán ő felsége több jeles férfival új kormány alakítását célja, több siker nélkül érkezett, ismét ő szótól föl, hogy a kormány alakítását elvállalja; hogy ő és társai készeknek nyilatkoztak ugyan ő felségét szolgálni, de csak úgy, ha nem fognak ismét oly kívánság-al találkozni, amely miatt lemondásukat beadták volt. Ennek folytán történetek köztöltük és az osztrák kormány között egészen magánteremtett értekezések, a melyek szerint oly propositió jött létre, mely midőn a magyar állampolgárok és a magyar állam helyzetének, a monarchia másik állampolgárainak és államának helyzetével a való teljes egyenlőséget biztosítja, (Derültsgé a baloldalon. Halljuk! a közepén) másfelől lehetővé teszi azt, a mi a többi propositiók mellett lehető nem volt, hogy a banknak két kormányzója, mindenik az illető kormány felterjesztésére, ő felsége által neveztessek ki. Így körülmenyek között, folytatja a miniszterelnök, ő és társai kötelességüknek tartották a kiegyezés keresztülvitelét, a minél öket semmi más nem vezette, mint a haza érdeke s így úgy találtak, hogy a felelőséget elvállalt-hatják ezért, de nem vállalhatnák el azon bajokért, a melyek következhetnek, ha ily egységet el nem fogadnának. — A javaslatok néhány hét múlva a ház asztalára fognak tétetni, a midőn lesz alkalma a háznak azok felett határozni. Sennyey Pál báró kéri a házat, hogy miután új kabinet alakítására ő is megbízást nyert volt, engedtessek meg neki, eljárásról és elhatározásáról indokáról nyilatkozhattani. (Elnök felkiáltások: Halljuk! Halljuk!) Nyilatkozatát röviden így adja elő: Midőn a fontos missióra felszólítottam legelső kötelességem volt számot vetni e ház hangulatával. Azon rendületlen elhatározás állott előttem, hogy királyomnak és hazámnak csak törvényes, csak alkotmányos uton szolgálhatok. (Elnök helyeslés.) Azon egységi pontozatokért a melyek a vámszövetségre és az azzal tetteg kapcsolatba hozott bankügyre nézve, az előbbeni kormány által tárgyalattak és befejezésig véreztettek, a törvényhozás előtt a felelőséget magamra nem vállalhatom. (Hosszas éles helyeslés a bal — és szélső baloldalon és

